

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. IV. An sponsalium contractui adjici possit pœna vel Atrha.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. II.

Quinam sint habiles vel inhabiles ad sponsalia contrahenda.

Generatim loquendo ab ijs solis contrahi possunt sponsalia, inter quos aliquando (adveniente ætate) consistere potest licite & valide matrimonium, quibus enim non licet contrahere matrimonium, illi nec promittere possunt contrahendum olim inter se matrimonium, cum promissio rei illicitæ nulla sit. In specie verò sponsalia ab amentibus perpetuò & furiosis contrahi non possunt, cum nullus illorum sit deliberatus consensus. *c. Dilectus 24. h. 2.* nisi lucida intervalla habeant, & tempore talium intervallorum sponsalia contrahantur; quòd si tamen sensibus aliquibus tantum destituti sint aliqui, ita ut surdus v. g. tantum, vel tantum mutus, vel simul urdus & mutus sit aliquis & ex probabili setiam si simul cæcus sit, valida contrahere hic potest sponsalia, cum ad ea contrahenda non formalia & expressa verba requirantur, sed signa quæcunque exteriora sufficiant, quibus internus consensus exprimitur, uti colligunt communiter ex *c. Tua 25. h. 2. junct. Gloss. V. sine verbis.*

§. III.

Quomodo & quando obligent sponsalia, & an etiam obligent, si gravi metu extorta sint?

Obligant sponsalia sub culpa mortali ad matrimonium contrahendum, (tempore præfixo, vel si nullum præfi-

zum est, exigente altero, cum contractum fieri potest) etiam si clam, sine rebus & rebus contra facta sint, non minus, ac alij contractus in materia sponsalium obligantes (& hinc lex civilis, de sponsalibus dans libertatem renuntiandi de contrahendi alij, per S. S. Canones et correctæ) ita ut à Judice Ecclesiastico *c. ex litteris 10. h. 2.* etiam post Canoniam munitionem censuris compelli possit ad contrahendum matrimonium, quod non vult sponsalium fidem implere, sed gravia scandala, perpetua jurgia & coactis talibus nuptiis timerentur. *quisvis 17. h. 2.* non tantum in casu quo jurata fuerunt sponsalia, sed etiam in eo casu, quo nullo jramento firmata fuerunt, cum iustus hoc exigit, & quamvis de matrimonio fixo non sit, quòd gravi metu extortum, ac clam contractum, nullum sit, de sponsalibus tamen hoc statutum non sit, & hinc sponsalia gravi etiam metu extorta valida sunt, donec à Judice Ecclesiastico rescindantur, cum ratio, quæ pro matrimonio indissolubili urget, non urgeat pro sponsalibus, quæ facile auctoritate Ecclesiastica dissolvi possunt.

§. IV.

An sponsalium contractus adhiberi possit pœna vel Arrha.

Arthæ in contractu sponsalium de Autoque jure intervenire possunt, ut talem arrham amittat, qui deire non vult, & sponsalia tamen suâ culpâ, implere non vult, ac injustè resiliens in duplum, vel etiam triplum &c. restituere teneatur de

§. V.

*Virum sponsalia clandestina jure
novo sint irrita, & quomodo tran-
seant in matrimonium?*

fuorum patrimonio, vel si utraque pars ar-
rhas dedit alteri, injustè restitens suas
perdat, & acceptas restituere teneatur:
pœna autem propriè dicta, quæ consi-
stit in proprio peculio, seu patrimonio
v. g. imminuendo, solvenda per eum,
qui fidem culpabiliter non servat, utro-
que jure nulla est. *L. Mulier 5. §. fin. Cod.
de sponsali. & c. Gemma 29. h. 1.* sive per
ipsum sponsos, sive per consanguineos
sit adjecta, ita ut probabile sit, sponsos
inducendos ad contractum matrimonij,
ob reverentiam scilicet consanguineo-
rum, & ob metum, ne consanguinei
pœnam solvere teneantur, quæ ratio,
cum non urgeat contra omnino extra-
neos, hinc ab his solvenda pœna, spon-
salibus adjecta, non reprobatur; sicuti
nec reprobatur lucrum amittendum ab
alio adjectum, si cum hoc, vel illo
non contraxerit, quia talis lucri amissio
non tam vera pœna est, per quam im-
minuitur patrimonio, quod de facto
obtinetur, quàm invitatio certum ma-
trimonium. Cur autem arrhæ licitæ
sint in contractu sponsalium, non autem
pœna propriè dicta, difficile quidem
est, disparitatem assignare, probabili-
ter tamen dicitur, quod arrhæ plerum-
que non in tanta quantitate consistant,
in qua pœnæ, & consequenter non tam
difficilis sit earum amissio, quàm pœnæ
solutio, & quod facilius illæ jam datæ
negligantur, quàm ut patrimonio de
novo imminuatur, quod fieret per solu-
tam pœnam.

QUOD sponsalia clam etiam contra-
cta, sine testibus & Patocho va-
lida sint, & per se loquendo etiam licite
ta, dictum superius, & docent com-
muniter omnes, neque enim decretum
Tridentini, clandestina matrimonia an-
nullantis, extendendum est ultra ca-
sum expressum, cum sit correctorium
juris communis, & consequenter stri-
ctæ explanationis, & quamvis prohibitio
absolutè matrimonio, etiam ea prohi-
beantur, per quæ ad matrimonium per-
veniri solet, non tamen hæc prohiben-
tur, si matrimonium tantum certo no-
do contrahendum prohibeatur; quod
tamen decenter non fiant clandestina ta-
lis sine testibus sponsalia, faciliè conce-
ditur.

Transseunt quidem de jure antiquo
Canonico hæc sponsalia, etiam clam
contracta, in matrimonium, per secu-
tam copulam carnalem, *o. veniens 15. &
o. Is qui 30. h. 1.* eo quod Ecclesia con-
sensum conjugalem in tali copula præ-
sumat ad evitandum peccatum. Ho-
die tamen in locis, ubi Tridentini con-
stitutio annullantis matrimonia clande-
stina, legitimè recepta est, non habent
locum hæc matrimonia præsumpta, ne-
que transeunt sponsalia in matrimonium
per solam talem carnalem copulam.

☞(o)5☞

☞S* *S☞

Nnn n a

§. VI.